

מסורת הש"ס

(א) [עיין פ"ר רש"י חגיגה יג:
וביזמא ג: ובמילה כה.].
(ב) ע"ו ג: ד; ג) ז"ק כ:
ע"ש, ד) שבת ו: [לעיל כ.].
(ה) [שם], ו) לעיל ו: ולקמן
קא, ו) שבת ו: קח. לעיל ו:
יב: לקמן נט: ודף לה,
(ח) [ע"י ויקר' רפ"ט],
(ט) [דף ג.], י) שייך לע"ב,

תורה אור השלם

1. ומשלם לשנאו אל
פניו להאבדו לא יאחר
לשנאו אל פניו ישלם
לז: דברים ז י
2. ושמרת את המצוה
ואת החקים ואת
המשפטים אשר אנכי
מצוך היום לעשותם:
דברים ז יא
3. ויעבר יי על פניו
ויקרא יי אל רחום
ותנון ארך אפים ורחב
חסד ואמת: שמות לד ו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קורמי
 יקמות לשנא אחרינא
 קוראמינן גמי ולא
 (ב) ד"ה הא אכיל אכיל כל"ל
 שמי אמות היקף כח"ל
 ומינא היכר נחמק:
 (ג) תוס' ד"ה אל דילמא
 וכו' לא שרי להרחיק
 אלא כדי להשג: (ד) ר"ה ע"ד
 צור ו' וזנב בן עמוד
 גבוה ו' ורחק ד' ורמיטו
 הוי מיעוט והבא נמי
 האל: (ו) ד"ה אל אמר
 וכו' גבי יתר. וצ"ל דף ו'
 ע"ג דב"ה וכו' תימא:

גליון הש"ס

גמ' ובל ידירה שתשמשה
לאויר. לעיל דף טו ע"א
ועי' זכרות דף כה ע"ב
וזכרנו יונה: תוס' ד"ה
והאר"י כ"י. דאתנייה
צריך למעט מודה הוא
דמן התורה מהני. ע"ל דף
ו ע"א מד"ה רב אמר:

מוסף רע"י

[illegible]

שמשכים ומעריב שחורות לשון שחרית. כעורב לשון ערבית: עורב אכורי על גביו כדמיו (הגלים קמ) לבני עורב אשר יקראו והקצ"ה מזמן להן יתושים ונכנמן למוך פיהם^א: קורמי. ירקות. לישנא אחרינא^ב גמי לח כי עקרת ההוא רכיבא דליה דית וטמי ליה ועבדי ריפתא^ג צלף"ץ^ד מכיר כמין דר' מנאמא^ה: אל פניו. של הקצ"ה ודומה לו כדמיו^ו לפניו: ולא למחר לעשותם. שלאחר מיתה לעמיד לבוא אם בא לקיים מצות אינו מועיל דמי שטרח בערב שבת יאכל בשבת כדאמר במס' ע"א^ז: אפים. משמע פנים צין שחוקות צין ועומות אפים שחוקות מאריך ומאחר לדקדוק לעמוד לבא ואפים ועומות מאריך לרשעים ומאחר פורענותם לעוה"ב: צור ופסין. רוחב הצור עם חלל היקף הפסין הרחוקין שמי אמות: או ידמא צור. לחודה שרי צבית סאתים לצד הרחקה צ' אמות: ארס נותן עיניו בצורה. ואם בא ללמוד מכלל היתר למקום אחר מן הצור הוא למד והרי אינו אלא בית סאתים הלכך אע"פ שחוקף

יומר על קן לא אחי למישרי קרפף
 יותר מבית סאתים דעלמא שלא
 הוקף לדירה: ואו דילמא במחיצתו אדם
 נטון עיניו. ואם צא ללמוד מכאן
 היכר למקום אחר מן המחיצה ילמוד
 הלכך אחי למישרי בעלמא יותר
 מבית סאתים אי שרית הכא: לא
 אמרו להרחיק. ההיקף לצד בית
 סאתים של רומח הצור אלף שמי
 אמות: אריך וקטין. ק' על ג' כ'
 דהו סאתים כחצר המשכן לר' יהודה
 אע"פ שאינו מרובע מותר ופלגד
 שלא יהא ציץ ארכו ורחבו יותר מבית
 סאתים ולר"ש צעינן מרובע כדאמר
 בהדיא בית סאתים על בית סאתים
 דהוי שבעים אמה ושיריים על שבעים
 אמה ושיריים כדאמר בהאי פירקין
 (ד' כג.) קטין קצר צרצבו: דל
 אורי. אף על פי שאינו מקורה אס
 תשמישו לריות אדם לכנסיה וליציאה
 תמיד: וכל דירה. שהיא מכוסה
 בגג והיא עשויה לשמירת אורי שחולה
 לה: **במתני':** גמ' הייבין עליה.
 אלמא אמו רבים ומצטלי מחיצה:
 הכא אינא שס ד' מחיצות. שיש שמי
 אמות (א) היכר היקף דופן לכל רוח:
 (ב) סולמא דלור. סלע הר גבוה קצב
 לעלות

דיר וסחר מוקצה וחצר אפילו בית חמשת כורים
 מותר * וכל דירה שתשמישה לאויר כגון בב
 סאתים מותר יתר מבית סאתים אסור: **מתני'**
 היה דרך רשות הרבים מפסקתן יסלקנה לצדדין ו
 צריך: **גמ'** * רבי יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרווייהו
 מחיצות כאן וסבירא ליה * והאמר רבה בר בר חנה
 אילמלא דלתותיה ננעלות בלילה חייבין עליה חמשה
 כאן ולא ס"ל ורמי דר' יהודה אדר' יהודה ורמי דרבנן
 כן א"ר יהודה מי שהיו לו שני בתים משני צידי רשו
 מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן ונוש
 לו אין מערבין רשות הרבים בכך קשיא דר' יהודה
 דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדרבי יהודה לא קשיא התם
 מעלייתא דרבנן אדרבנן [גמ'] לא קשיא הכא איכא שם א
 א"ר יוחנן ארץ ישראל אין חייבין עליה משום רה"ר יתיב

[illegible]

עושיין פסין פרק שני עירובין

אָרץ אַפִּים צידיקים ודרשנים. אַפִּים שזכות מאריך לנדיקים עד לעמיד חטומות לרעים ומאחר פורענות עד לעולם הבא וגם זה לטובת שיש להם חסות לחזור בתשובה כדמשתק בחלק (פסאדנין ד' קיט.) דהוי נמי לטובת ש' חס' זיג' נ: ד"ה ארץ: **אין דלמא** בור בלא פסין קאמר.

פירוש ופסין לא יהו מרוחקין
מן הצור אללא כדי ראשה ורובה של
פרה אכל אין לפרש דפסין נמי אי
זעי מרחיק עד צית סאמין
במחלמין? בסמון אין הכי מאי
בינייהו? אין לרש' צין לר' יהודה ולפי
זה טובא איכא בינייהו דר' שמעון
שרי (א) אללא להרחיק כדי ראשה ורובה
של פרה ור' יהודה מתיר עד צית
סאמין אללא ודאי גס ר' יהודה לא
שרי להרחיק אללא כדי ראשה ורובה
של פרה אע"ג דלדס נותן עיניו בצורו
ולא במחלמין אין להסיר יומר:
ב"ר ופסין קאמר. והא דאמר
בפרקין (ד' ה.) קרפף יומר
מצינ סאמין וצנה (י) עמוד גבוה י'
ורחב ד' מיעטו וי"ל האי צור למה
לא היו מיעטו וי"ל דלמס במחלמין
טובא אכל בפסין לא התירו צין
הכל אללא צית סאמין:

והא א"ר יוחנן ירושלים אלמלא דלתותיה. ואם תאמר שאני ירושלים דהוה רחבה שש עשרה אמות ופסין ליכא אללא י"ג ושלש וי"ל הואיל והיה לירושלים צורת הפתח דחשיב כמחיצה כדאמר ב"ק (ד' יג.) ואם יש לו צורת הפתח א"ל למעט לא היה לרבים דקעי לצטל המחיצה ואפילו לרז * דלתנייה צריך למעט מודה הוא דמן המורה מהני מדע דהא פולא ממרת כנכלא אפילו יותר מעשר ולפי פירוש אחר דפירשמי (ד' יג.) גבי יתר (ט) על כן ניחא:

חייבין עליה משום רשות הרבים:
וא"ת כיון דמסקין דרבי
יומין סבר ליה כרבי יהודה אטמא
חייבין עליה משום רשות הרבים הא
א"ת ליה שמי מחזות לאורייתא וי"ל
דירושלים היתה מפולשת מארבע
דלדי וסמיצין עליה משום הר"ר
לעומד בלמנע הפילוס דליכא מחיה:
קשיא דרבי יהודה אדר' יהודה.

קא סלקא דעמיה דמקשה
דלרבי יהודה שלש מחילות דאורייתא
ולחי וקורה משום מחילה אלמא לא
אחו רביס ומצטלי מחילה דאי שמי
מחילות דאורייתא לא הוה פריך מידי
ומשני קסבר שמי מחילות דאורייתא
אי נמי אפילו קסבר שלש מחילות
דאורייתא לא אחו רביס ומצטלי
מחילה שלשית כיון דליכא שמי
מחילות שלמות:

דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא.
הוה מלי לשנויי דרבנן
לא פליגי אדרבי יהודה אלא מדרבנן
אכל מדאורייתא מודו ליה:
אלימא

אדרבי יהודה קשיא
איכא שתי מחיצות מעלייתא הכא ליכא שתי מחיצות
כע מחיצות התם ליכא שם ד' מחיצות א"ר יצחק בר יוסף
ב דימי וקאמר ליה להא שמעתא א"ל אבי לרב דימי מ"ט
אלימי

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

ב א מ״י פט״ו מהל' שבת
הל' [א] ד (ה) [ופי״ד]
הל' [א] סמג לאוין סה טור
ש״ע א״ח ס״ שנה סעף
א:
בא ב מ״י פי״ו מהל'
שבת הלכה לג:

רב ניסים גאון

רַבָּא אָמַר בְּמֵי שְׁמַתְאֲדוּר
עַל בְּנֵי עֲשֻׁרָּה. עֵינֵי
זֵילִיה מִיָּהָא דְכַתְּבִי וּלְבָנִי
עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָא. וְהוּא
הִדְבֵּר יְדִיעַ הוּא יֵי הַעֲשֻׁרָּה
יִשׁוּשׁ הוּא אֲפֹרְתוֹ כֹּל זֶמֶן
שְׁעִירֵי לֵאמֹר הִזְכֵּר אֲבִירָה.
וְלֵאחֲרָיָה שְׁתַּלֵּה עֲלֵיהֶן
אֲבִירָה וְהֵן מִשְׁחִירֵי נָמִי
תַּחֲרוּ אֵלֶיהֶן. וְכַתְּבִי מֵי
יֵכֶן לְעֹרֵב צִידוֹ.
וּבְמַכְתוּבֵיהֶן בִּפְרָק נִעְיָה
שֶׁנִּתְפַּתְתָּהּ הִקְשֵׁי וְעֹרֵבָא
בְּעֵי בְּנִיָּה, וְהַתְּכִיב לְבָנִי
עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָא. לֹא
קָשָׁה אֵה בְּחִיּוּרֵי וְהָא
בְּאֻרְמִי.

רבינו חננאל

במי שמשמכין ומעבירין
 עליון בבחי"ד. רבא אמר
 שם משחירין פנים
 עליהן כעור. רבא אמר
 באגם שחמאכו על בניו
 כעור. כדור אדום כי
 רחבה דכר הוה אדום כי
 רחבה דכר הוה אדום כי
 ניוקו מאו אעביר ליה הוה
 אמר ליה איכא קורמי
 באגמא. פ"י יקרות שם
 באגם יאכלו מהם. אשר
 אעבי מיון דיוס לעשות,
 ואלו אפי' אכל לשכרם כ'
 ולעשישם כ'. מהני ר'
 יהודה אומר עד שיתקן
 סאתים כ'. איבעיא להו ר'
 יהודי בור ופסין קאמר ו'
 דעלמא בור פסין סאתים
 וזולתי פסין קאמר. אדם
 יקרות כבורו ולא פסין
 דעלמא אתי לטלטולי
 בקרפין דעלמא יתר מבית
 סאתים, וז' דעלמא עמי
 מביתחוץ, שתן הפסין
 ויכין שהם יתר מבית
 סאתים, וז' פסין קאמר
 אדם, מ"ש כח ופסין
 מקובלין בור ראשה ורובה
 של פה, וכמה יתר ורובה
 כסא, אמר ר' יהודי אומר
 סאתים מותר כ'. ר' יהודי אומר
 סאתים מותר כ'. ר' יהודי אומר
 ששמוקין בן אלעזר אומר
 באנו שהוה בן סאתים
 יאנו מותר להרחיק מבית
 אלעזר בן ראשה ורובה של
 פה, דמתני' ר' שמעון בן
 אלעזר אומר בור בית
 סאתים, על ביתי סאתים,
 כמלל דר' יהודי באר פסין
 בן סאתים קאמר, ודינתי
 לא ר' יהודי נמי בור בלא
 פסין קאמר, ורבא אריך
 עד ז' פליגי, ר' שמעון בן
 אלעזר בעי ארכי כרחב,
 ור' יהודי לא חייש כלל
 באמר ר' שמעון בן אלעזר
 לא אירי שתמישה לבית
 כגון דיר אפילו
 ומזוקא חוצר אדור וסרי
 ששורת כרוס מותר. פ"י
 דרתנא חנוס גס
 דליר, וכן בעינין משש
 במה כנסן לירי. סתרי
 דרתנא ששויין ששויין
 העצירות ומקצין אותה
 להכניסין אילני וכוזבא ד'
 הפקע, דרתנא הליכונה
 א' עיין כותלים בלא קדירי,
 ר' סאתים אסרו. וז' פשוט
 ר' ויחנן ר' אלעזר אומר
 ש' שש ש' מחיצות נעשה
 ורשעא אילני דלחתי
 מילא, ויחנן אילני
 ה' נענעלה, כיון שפסין
 לא אבי כדירי לא אבי
 כן ר' דימי מילא טעמא